

Яценко А.В., ст. гр. МЕН-16-1бд,

Воронкова В. Г., д-р філос. н., професор – науковий керівник

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Запорізька державна інженерна академія, кафедра МОУП

Сьогодні у суспільстві відбуваються кардинальні зміни, які характеризуються: глобальними якісними перетвореннями у сфері розробки, передачі, збереження та обробки інформації, появою нових цифрових технологій, у тому числі лазерної техніки, автоматизацією та роботизацією багатьох процесів у виробничій та невиробничій сфері, впровадженням технологій віртуальної реальності, 3D моделювання та трьохмірного друку, масштабним поширенням зручних та мобільних засобів зв'язку, що дозволяють підтримувати зв'язок без часових та просторових обмежень, впровадженням сучасних соціально – технологічних підходів (теле- медицини, дистанційної освіти), реорганізацією структури суспільної праці, де переважною (домінуючою) часткою стає інтелектуальна праця, заснована на наукових знаннях, та вмінні знаходити й оперувати інформацією та ін. Все це свідчить, що ми стаємо свідками революційного етапу переходу до інформаційного суспільства, який прийшов на зміну індустріальному ладу. На відміну від індустріального суспільства, де головною рушійною силою є розвиток промислового сектору, модернізація засобів виробництва та здійснення контролю за капіталом, в інформаційному суспільстві головним об'єктом і предметом виробництва та основним важелем суспільних перетворень виступає інформація, знання, інтелектуальна праця, впровадження нових, сучасних технологій, інноваційних рішень, всезагальна комп'ютеризація, а всі члени суспільства мають відкритий доступ, та широкі можливості до надійної, різноманітної інформації. О.Данильян розглядає інформаційне суспільство як «якісно новий етап соціо-технологічної еволюції суспільства, що формується в результаті довгострокового соціально-економічного розвитку, що передбачає збільшення ролі інформації та знань, а також формування та споживання інформаційних ресурсів у всіх сферах життєдіяльності суспільства за допомогою розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, що існують у глобальних масштабах»[1, с. 23]. Відомий соціолог Мануель Кастельс вважає, що інформаційне суспільство з'явилося внаслідок інтеграції кількох технологій, а також через збільшення ролі інтелектуальних послуг у фінансовій сфері, що привели до утворення нової технічної економічної основи сучасного суспільства, що в свою чергу здійснює глибокий вплив на характер всіх сфер життя людини. Згідно М. Кастельсом, перехід суспільства на якісно новий рівень інформаційної епохи пов'язаний безпосередньо з бурхливим розвитком інформаційно – комунікаційних технологій (ІКТ), які заклали фундаментальні основи для нової технологічної системи, яка отримала своє розповсюдження по всьому світу. Саме завдяки інформаційно – комунікативним технологіям людство отримало можливість вільного доступу до різноманітних інформаційних ресурсів по всьому світу не залежно від часу та місцезнаходження, обміну знаннями та інтеграції ідей, створення глобального мережевого інформаційно- комунікативного простору, що дає змогу ефективної взаємодії між людьми, значного розширення світового наукового потенціалу, удосконалення процесів державного регулювання у публічній сфері та адмініструванні, глобалізації економіки, сприяння розвитку мультикультуралізму та Інтернет ЗМІ. Сутність аналізу, який проводиться М.Кастельсом у тому, що він розглядає інформаційні технології як мультисимволізацію інформаційного суспільства [3].

Так М. Кастельс та О. Данильян у своїй визначеннях підкреслюють, що ядром трансформацій інформаційного суспільства, яке виступає фундаментальним джерелом продуктивності та влади, є генерування, обробка та передача інформації, що стало можливим

завдяки розвитку та удосконаленню систем інформаційно – комунікативних технологій (ІКТ), поширенню процесів глобальної комп'ютеризації, розвитку та розповсюдженню телекомунікаційної інфраструктури, сотового, супутникового зв'язку, мережі Інтернет [4]. Тобто, у сучасному розумінні, інформаційно-комунікативні технології розглядаються не лише як сукупність різних технічних засобів для збереження та обробки інформації (як наприклад телефонізація та комп'ютеризація), а як глобальна система програмно – технічних засобів і процесів, рушійна сила науки та інновацій, головний інструмент перерозподілу, інтеграції ідей та праці, що призвів до докорінної трансформації більшості інститутів життєдіяльності і відіграє ключову роль у визначенні парадигми розвитку суспільства. Оскільки специфікою інформаційного суспільства є орієнтація на знання та інформацію, вмінні їх обробляти та ефективно застосовувати, а головним джерелом продуктивності виступає вплив інформації та знань на технології виробництва, то доречною буде думка, що конкурентоспроможність, продуктивність, соціокультурний стан та рівень економічного розвитку інформаційного суспільства безпосередньо залежить від розвитку та впровадження ІКТ. Таким чином розвиток інформаційно – комунікаційних технологій є одночасно запорукою та ключовим фактором розвитку інформаційного суспільства [5].

Література:

1. Данильян В. О. Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні (соціально- філософський аналіз) [Текст]: монографія / В. О. Данильян. – Х.: Право, 2008. – 184с.
2. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура / М. Кастельс; [пер. с англ. О.И. каратана]: - М.: ГУ ВШЭ, 2000.- 607 с.
3. Кастельс М. Пути к информационному обществу: структура занятости в семи главных индустриальных странах, 1920-1990 гг./М.Кастельс, Ю. Аояма//Междунар. Обзор труда.- М., 1995. – Т.133, №1/3. – С.52 – 79.
4. Філософія інформаційно – комунікативного суспільства: теоретико- методологічний контекст: монографія / В.Г. Воронкова, О.В. Соснін, В.О. Нікітенко, М.Ю. Максименюк, за ред. Д. філософ. Н., проф.. В.Г. Воронкової; Запорізька державна інженерна академія – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. -276 с.
5. Пунченко О. П., Лазаревич А.А. Інформатизація як засіб репрезентації інформаційних ресурсів суспільства // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: зб. наук. пр. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2015. Вип. 63. С. 21-30.